

Број: 05-2127/16/17- 15
Датум: 27.02.2017. године
Београд

НАЦРТ

На основу члана 22. став 1. тачка 20) и члана 60. Закона о електронским медијима („Службени гласник РС“ бр. 83/14 и 6/16 – др. закон),

Савет Регулаторног тела за електронске медије, на седници одржаној дана дд.мм.гггг. године, доноси

ПРАВИЛНИК о доступности програмских садржаја особама са инвалидитетом

Предмет Правилника

Члан 1.

Овим правилником се ближе уређују обавезе пружалаца медијских услуга да своје програмске садржаје учине доступним особама оштећеног слуха (у даљем тексту: глуви), односно вида (у даљем тексту: слепи), као и особама са интелектуалном ометеношћу, како би се обезбедило њихово несметано остваривање права у јавном информисању.

Значење израза

Члан 2.

Отворени или скривени титлови су натписи на екрану којима се у текстуалном облику изражава емитовани говор или други звук програмског садржаја и који су у највећој мери синхронизовани са емитованим звуком.

Отворени титлови се чини доступним уз садржај свим гледаоцима независно од њихове воље, док се скривени титлови чине доступним посредством додатне услуге (нпр. телетекст) а гледалац својевољно одлучује да ли ће је користити.

Српски знаковни језик је природни облик комуникације глувих који има своја језичка својства (граматичке функције, фонологију, морфологију, синтаксу), а посредством кога тумач за знаковни језик интерпретира говорни језик или други звук програмског садржаја (у даљем тексту: знаковни језик).

Тумач за знаковни језик је лице које је, у складу са законом, стекло стручно знање за обављање послова превођења говорног језика на знаковни језик и обратно.

Отворени или скривени звучни опис садржаја (аудио-дескрипција) је наративни опис програмског садржаја уз који се чини доступним, и то његових важних делова (место догађања, окружење, боје, изрази лица и покрети ликова и др.) које слепи не би могли опазити или разумети посредством редовних звукова садржаја.

Отворени звучни опис садржаја се чини доступним уз садржај свим гледаоцима независно од њихове воље, док се скривени звучни опис чини доступним посредством додатне услуге (нпр. посебан канал, апликација) а гледалац својевољно одлучује да ли ће је користити.

Језик прилагођен интелектуално ометеним особама је облик комуникације којим се путем коришћења знакова и симбола утврђених неким од признатих стандарда (попут PECS, MAKATON и други), олакшава комуникација деци и одраслима са интелектуалним сметњама.

Изрази који се у овом правилнику користе у вези са врстама програмских садржаја имају значење које је ближе одређено Правилником о минималним условима за пружање медијске услуге и критеријумима за одлучивање у поступку издавања дозволе за пружање медијске услуге на основу спроведеног јавног конкурса („Службени гласник РС“ бр. 46/16).

Начин коришћења тилова, знаковног језика и језика прилагођеног интелектуално ометеним особама

Члан 3.

Слова и знаци који се користе у оквиру титлова морају бити јасно видљиви, с обзиром на њихову величину и боју, боју визуелног садржаја уз који се чине доступним, као и боју њихове подлоге ако се она користи.

Титлови се чине доступним у доњем делу екрана, осим у случајевима када се на тај начин заклањају уста особе која говори или друга значајна информација или активност.

Осим говора, титлови јасно саопштавају и друге емитоване звукове, као што су расположење, односно темпо емитоване музике и текст песме, реакција публике у студију итд.

Простор на екрану намењен тумачу за знаковни језик који путем знаковног језика преводи звукове програмског садржаја смешта се у доњи десни угао екрана и не сме да буде мањи од 1/4 емитоване слике.

Тумач за знаковни језик примењује технике којима ће глувима указати на то чији се говор преводи на знаковни језик, као и технике којима ће њихову пажњу усмерити на друге важне звукове.

Одредбе из става 4. и 5. овог члана сходно се примењују на начин коришћења језика прилагођеног интелектуално ометеним особама.

Доступност програмских садржаја глувима у јавним медијским сервисима

Члан 4.

Установе јавних медијских сервиса су дужне да у оквиру својих телевизијских програма објављују програмске садржаје доступне глувима путем (отворених или скривених) титлова или знаковног језика, и то:

- 1) у првој и другој календарској години примене овог правилника:
 - (1) дневно најмање 15% таквих садржаја, укључујући у то време једну емисију вести емитовану у времену од 18:00 до 23:00 сата, и
 - (2) недељно две емисије домаћег филмског, серијског или драмског програма (у даљем тексту: играни програм), једну емисију научно-образовног или културно-уметничког програма и једну емисију дечијег програма или програма за малолетнике;
 - (2) у трећој и четвртој календарској години примене овог правилника:
 - (1) дневно најмање 30% таквих садржаја, укључујући у то време једну емисију вести емитовану у времену од 18:00 до 23:00 сата и једну емисију актуелно информативног програма, и
 - (2) недељно три емисије домаћег играног програма, две емисије домаћег научно-образовног или културно-уметничког програма и две домаће емисије дечијег програма или програма за малолетнике;
 - (3) у петој и шестој календарској години примене овог правилника:
 - (1) дневно најмање 50% таквих садржаја, укључујући у то време једну емисију вести емитовану у времену од 18:00 до 23:00 сата и две емисије актуелно информативног програма, и
 - (2) недељно пет емисија играног програма, три емисије научно-образовног или културно-уметничког програма и три емисије дечијег програма или програма за малолетнике;
 - (4) у седмој, осмој и деветој календарској години примене овог правилника:
 - (1) дневно најмање 70% таквих садржаја, укључујући у то време једну емисију вести емитовану у времену од 18:00 до 23:00 сата и две емисије актуелно информативног програма, и
 - (2) недељно шест емисија домаћег играног програма, четири емисије домаћег научно-образовног или културно-уметничког програма и четири емисије домаћег дечијег програма или програма за малолетнике;
 - (5) у десетој календарској години примене овог правилника:
 - (1) дневно најмање 90% таквих садржаја, укључујући у то време једну емисију вести емитовану у времену од 18:00 до 23:00 сати и две емисије актуелно информативног програма, и
 - (2) недељно седам емисија домаћег играног програма, пет емисија домаћег научно-образовног и пет емисија домаћег дечијег програма или програма за малолетнике.

Доступност програмских садржаја глувима на националном нивоу

Члан 5.

Пружалац медијске услуге који је ималац дозволе за пружање медијске услуге на подручју целе Републике Србије (национални ниво), дужан је да, у складу са својом програмском концепцијом, у оквиру свог телевизијског програма објављује програмске садржаје доступне глувима путем (отворених или скривених) титлова или знаковног језика, и то:

1) у првој и другој календарској години примене овог правилника:

(1) дневно најмање 10% таквих садржаја, укључујући у тај удео једну емисију вести емитовану у времену од 18:00 до 23:00 сата, и

(2) недељно најмање једну емисију актуелно информативног програма и једну емисију играног програма;

2) у трећој и четвртој календарској години примене овог правилника:

(1) дневно најмање 20% таквих садржаја, укључујући у то време једну емисију вести емитовану у времену од 18:00 до 23:00 сата, и

(2) недељно најмање две емисије актуелно информативног програма и две емисије играног програма;

3) у петој и шестој календарској години примене овог правилника:

(1) дневно најмање 30% таквих садржаја, укључујући у то време једну емисију вести емитовану у времену од 18:00 до 23:00 сата, и

(2) недељно најмање две емисије актуелно информативног програма, три емисије домаћег играног програма, једну емисију домаћег научно-образовног или културно-уметничког програма и једну емисију домаћег дечијег програма или програма за малолетнике;

4) у седмој и осмој календарској години примене овог правилника:

(1) дневно најмање 40% таквих садржаја, укључујући у тај удео једну емисију вести емитовану у времену од 18:00 до 23:00 сата, и

(2) недељно најмање три емисије актуелно информативног програма, четири емисије домаћег играног програма, једну емисију научно-образовног или културно-уметничког програма и две емисије домаћег дечијег програма или програма за малолетнике;

5) у деветој и десетој календарској години примене овог правилника:

(1) дневно најмање 50% таквих садржаја, укључујући у тај удео једну емисију вести емитовану у времену од 18:00 до 23:00 сати, и

(2) недељно најмање три емисије актуелно информативног програма, пет емисија домаћег играног програма, једну емисију домаћег научно-образовног или културно-уметничког програма и три емисије домаћег дечијег програма или програма за малолетнике.

Одредбе става 1. овог члана примењују се и на пружаоце медијске услуге који су стекли право да услугу пружају путем друге електронске комуникационе мреже (кабловски, односно сателитски дистрибутивни систем, ИПТВ), чији број корисника услуге дистрибуције медијских садржаја прелази 1.000.000, као и на пружаоце медијских услуга који су имаоци дозволе за пружање медијске услуге на регионалном или локалном подручју а повезани су у националну мрежу.

Доступност програмских садржаја глувима на регионалном и локалном нивоу

Члан 6.

Пружалац медијске услуге који је ималац дозволе за пружање медијске услуге на регионалном или локалном подручју дужан је да у оквиру свог телевизијског програма објављује програмске садржаје доступне глувима путем (отворених или скривених) титлова или знаковног језика, и то:

- 1) у првој и другој календарској години примене овог правила дневно најмање 5% таквих садржаја, укључујући у тај удео једну емисију вести и недељно најмање једну емисију актуелно информативног програма;
- 2) у трећој и четвртој календарској години примене овог правила дневно најмање 10% таквих садржаја, укључујући у то време једну емисију вести емитовану у времену од 18:00 до 23:00 сата;
- 3) у петој и шестој календарској години примене овог правила дневно најмање 15% таквих садржаја, укључујући у то време једну емисију вести емитовану у времену од 18:00 до 23:00 сата;
- 4) у седмој и осмој календарској години примене овог правила дневно најмање 20% таквих садржаја, укључујући у то време једну емисију вести емитовану у времену од 18:00 до 23:00 сата;
- 5) у деветој и десетој календарској години примене овог правила дневно у времену од најмање 30% таквих садржаја, укључујући у то време једну емисију вести емитовану у времену од 18:00 до 23:00 сати.

Одредбе става 1. овог члана примењују се и на пружаоце медијске услуге који су стекли право да услугу пружају путем друге електронске комуникационе мреже (кабловски, односно сателитски дистрибутивни систем, ИПТВ), чији број корисника услуге дистрибуције медијских садржаја не прелази 1.000.000.

Изузимање огласних порука и порука ТВ продаје

Члан 7.

У уделе из чл. 4, 5. став 1. и 6. став 1. овог правила не урачунавају се огласне поруке, поруке ТВ продаје и ТВ продаја као посебан програмски садржај.

Доступност предизборног програма глувима

Члан 8.

Установе јавних медијских сервиса и пружаоци медијских услуга који су имаоци дозволе за пружање медијске услуге на подручју целе Републике дужни са да свој целокупан предизборни програм учине доступним глувима путем (отворених или скривених) титлова или знаковног језика.

Одредба става 1. овог члана примењује се и на пружаоце медијских услуга који су стекли право да услугу пружају путем друге електронске комуникационе мреже (кабловски, односно сателитски дистрибутивни систем, ИПТВ), чији број корисника услуге дистрибуције медијских садржаја прелази 1.000.000, као и на пружаоце медијских услуга који су имаоци дозволе за пружање медијске услуге на регионалном или локалном подручју а повезани су у националну мрежу.

Пружалац медијске услуге који је ималац дозволе за пружање медијске услуге на регионалном или локалном подручју дужан је да у току дана садржај најмање једне информативне емисије, која се у целости или у делу бави предизборном кампањом, учини доступним глувима путем (отворених или скривених) титлова или знаковног језика.

Став 3. овог члана примењује се и на пружаоце медијских услуга који су стекли право да услугу пружају путем друге електронске комуникационе мреже (кабловски, односно сателитски дистрибутивни систем, ИПТВ), чији број корисника услуге дистрибуције медијских садржаја не прелази 1.000.000.

Израз предизборни програм има значење које је ближе одређено Правилником о обавезама пружалаца медијских услуга током предизборне кампање („Службени гласник РС“ бр. 55/15).

Доступност глувима саопштења хитне природе

Члан 9.

Пружалац медијске услуге је дужан да сва саопштења органа јавне власти хитне природе која се односе на угроженост живота, здравља, безбедности или имовине приликом преношења учини доступним глувима путем отворених титлова или знаковног језика.

Доступност програмских садржаја слепима

Члан 10.

Установе јавних медијских сервиса и пружаоци медијских услуга који су имаоци дозволе за пружање медијске услуге на подручју целе Републике дужни су да у оквиру својих телевизијских програма објављују програмске садржаје доступне слепима путем отвореног или скривеног звучног описа, односно прилагођеном аудио дескрипцијом, и то:

1) у првој, другој и трећој календарској години примене овог правилника недељно најмање једну емисију домаћег или страног играног филма и једна епизода домаћег или страног играног програма и једну емисију научно-образовног програма;

2) у четвртој, петој и шестој календарској години примене овог правилника недељно најмање три емисије играног програма и једну емисију научно-образовног, документарног или забавног програма и једну емисију дечијег програма или програма за малолетнике;

3) у седмој, осмој и деветој календарској години примене овог правилника недељно најмање пет емисија играног програма, две емисије научно-образовног, документарног или забавног програма и две емисије дечијег програма или програма за малолетнике;

4) у десетој календарској години примене овог правилника недељно најмање шест емисија играног програма, две емисије научно-образовног, документарног или забавног програма и две емисије дечијег програма или програма за малолетнике.

5) сви спортски догађаја где учествује национална репрезентација или појединци који наступају под заставом Србије а пренос догађаја постоји у редовном телевизијском програму, прилагођени аудио дескрипцијом на посебном аудио каналу или на радијском јавном сервису на средњим таласима (односи се на јавне сервисе и специјализоване спортске канале);

Одредбе става 1. овог члана примењују се и на пружаоце медијске услуге који су стекли право да услугу пружају путем друге електронске комуникационе мреже (кабловски, односно сателитски дистрибутивни систем, ИПТВ), чији број корисника услуге дистрибуције медијских садржаја прелази 1.000.000.

Доступност програмских садржаја особама са интелектуалном ометеношћу у јавним медијским сервисима

Члан 11.

Установе јавних медијских сервиса су дужне да у оквиру својих телевизијских програма објављују програмске садржаје доступне деци и одраслим особама са интелектуалном ометеношћу, уз евентуално коришћење језика прилагођеног интелектуално ометеним особама и једноставним говором, и то:

- 1) у првој и другој календарској години примене овог правилника најмање недељно једна емисија научно-образовног програма и једна емисија дечијег програма или програма за малолетнике,;
- 2) у трећој и четвртој календарској години примене овог правилника најмање недељно једна емисија научно-образовног и забавног програма и једна емисија дечијег програма или програма за малолетнике.

Учествовање особа са инвалидитетом у програмским садржајима јавног медијског сервиса

Члан 12.

Установе јавних медијских сервиса су дужне да у оквиру својих телевизијских програма објављују програмске садржаје на различите теме (забава, путовање, политика, мода, наука, образовање итд.) у којима се као учесници или водитељи појављују деца и/или одрасле особе са инвалидитетом, и то:

- 1) у првој и другој календарској години примене овог правилника недељно најмање једна емисија намењена свим деловима друштва;
- 2) у трећој и четвртој календарској години примене овог правилника најмање дневног једна емисија намењена свим деловима друштва;

- 3) у четвртој и петој календарској години примене овог правилника дневно најмање један емисија намењена свим деловима друштва, и то у периоду од 18:00 до 23:00 сата.

Емисије из става 1. овог члана неће се бавити инвалидитетом особа које у њима учествују.

Престанак важења прописа

Члан 11.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Опште обавезујуће упутство емитерима ради омогућавања несметаног информисања гледалаца са оштећеним слухом у току предизборне кампање („Службени гласник РС“ бр. 10/14).

Ступање на снагу

Члан 12.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Број:
У Београду, 00.00.0000. године

ЗАМЕНИК ПРЕДСЕДНИК САВЕТА

Горан Петровић